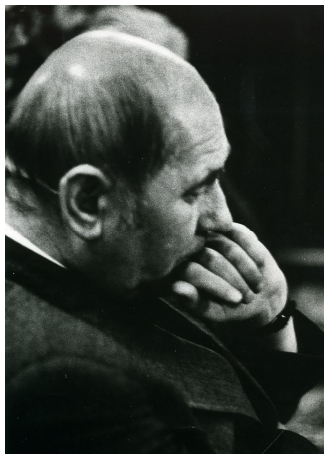

ORŁOŃ MARIAN (1932-1990)

Urodził się 23 lipca 1932 roku w Ludwinowie jako Marian Wędzonka. Jego ojciec Piotr Wędzonka, przez wiele lat pracował w Urzędzie Gminy w Pępowie, a matka Józefa, z domu Kaczmarek, zajmowała się prowadzeniem domu. Do czasu zakończenia wojny, rodzina mieszkała w Ludwinowie. Pod koniec 1945 roku przeprowadziła się do Pępowa, gdzie Marian wraz z młodszą siostrą Stefanią i bratem Stanisławem byli uczniami szkoły podstawowej. Naukę kontynuował w Liceum Pedagogicznym w Krotoszynie, gdzie w 1951 roku uzyskał świadectwo dojrzałości. Na pierwszą posadę nauczycielską został skierowany do Wilkowic w powiecie kościańskim. Po służbie wojskowej przez szereg lat, do 1965 roku, pracował jako nauczyciel w Poznaniu. Studiował też na Wydziale Filozoficzno-Historycznym na UAM w Poznaniu.

Praca w szkole skierowała jego zainteresowania ku twórczości dla dzieci i młodzieży. Debiut literacki nastąpił w 1957 roku na łamach czasopism dziecięcych. Współpracował głównie z „Płomykiem”, w którym w latach 1961-1970 opublikował ponad sto opowiadań i nowelek. Drukowały też jego teksty „Mały Gość”, „Płomyk” i „Świerszczyk”. Niektóre znalazły się jako czytanki w podręcznikach dla młodszych klas szkoły podstawowej. Pisał również słuchowiska radiowe i scenariusze filmów krótkometrażowych dla dzieci. Największą popularność przyniosły mu wydania książkowe, których łączny nakład wyniósł ponad 1,5 miliona egzemplarzy. W swojej twórczości podejmował problemy towarzyszące okresowi dzieciństwa – przyjaźni, honoru, lojalności. Łagodny, subtelny humor i dynamizm fabularny zdecydowały o szczególnej popularności cyklu detektywistyczno-sensacyjnego rozpoczętego tomem *Ostatnia przygoda detektywa Noska*.

Od samego początku pisywał pod pseudonimem Marian Orłóń. Ogłosił m.in.: *O myszce Klementynie, pajęczku Bazylim i ziemniaczkowych braciach* (1966), *Ami znaczy przyjaciel* (1967), *Poczekaj do jutra* (1967), *Ostatnia przygoda detektywa Noska* (1968), *Zawisza Błady* (1968), *Przegrana Szerloka* (1970), *Szansa Pigmėja* (1970), *Tajemnica Jacka Karasia* (1971), *Próba odwagi* (1972), *Detektyw Nosek i porywacze* (1973), *Kartki z ostatniej ławki* (1973) *Mój kochany pan pies* (1975), *Pisane łapą* (1975; została zaadaptowana na scenę i wystawiona w latach 1980-1981 przez Estradę Katowicką), *Florentynka* (1976), *Jak detektyw Nosek zadziwił Lipki Nowe* (1976), *Odważni chodzą nocą* (1976), *W mieście króla Marcepana* (1981), *Wielki dzień osiołka Barnaby* (1983), *Wierni do końca* (1983), *Zbuntowana orkiestra* (1984), *Zwariowane dzieciaki* (1984), *Komu kundelka, komu?* (1986), *Babcia Kluczykowa* (1989), *Odmieniec* (1989). *Przygody detektywa Noska i Jacka Karasia* tłumaczone były na niemiecki, rosyjski, litewski, łotewski, serbski. Ukazały się też w alfabecie Braille'a. Ponadto wydał opowieści o świętych *Pozwolił ptakom śpiewać* (1989), także *Legandy i podania*

polskie (1986; współautor J. Tyszkiewicz). W wywiadzie prasowym (1973) powiedział m.in. „Piszący dla dzieci powinien znać świat dziecka, rozumieć jego problemy, traktować je poważnie i kochać dzieci. (...) Pisać dla dzieci należy tak samo jak dla dorosłych, tylko lepiej”.

Za swoją twórczość otrzymał liczne nagrody. Został laureatem ogólnopolskich konkursów za opowiadanie *Pisane zielonym atramentem* (1962), za nowelę filmową *Szansa Pigmeja* (1969), za opowiadanie *Mój kochany pan pies* (1972) i konkursu jubileuszowego „Naszej Księgarni” za opowiadanie *Mogę ci dać tylko kwiaty* (1978). Otrzymał też nagrodę Chorągwi Wielkopolskiej ZHP „dla ulubionego pisarza dla dzieci i młodzieży” (1971). Zdobył „Brązowe Koziołki” na II Biennale Sztuki dla Dziecka w Poznaniu (1975) za utwór dla dzieci najmłodszych i Nagrodę Wojewódzką za wybitne osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury (1979). Otrzymał również najwyższą w tej dziedzinie twórczości Nagrodę Prezesa Rady Ministrów za całokształt twórczości dla dzieci i młodzieży (1981).

Od 1965 roku Marian Orłóń był kierownikiem Biblioteki i Ośrodka Dokumentacji Naukowo-Technicznej przy Instytucie Ochrony Roślin w Poznaniu. W latach 1972-1981 pełnił funkcję sekretarza Poznańskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. Przez dłuższy czas był członkiem Komisji Literatury dla Dzieci i Młodzieży przy Zarządzie Głównym ZLP.

Związek małżeński zawarł w 1959 roku z Marią Sobiak, nauczycielką historii. Jedyna ich córka Katarzyna ukończyła germanistykę.

Zmarł nagle 12 grudnia 1990 roku. Pochowany został w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Junikowskim w Poznaniu.